

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Zory Šmolkové ve věci žalobce **L. S.**, v řízení zastoupeného JUDr. Tomášem Doležalem, advokátem se sídlem Praha 8, Na Stráži 5, proti žalovanému **Městskému úřadu Hlučín** se sídlem Hlučín, Mírové náměstí 23, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení o umístění stavby „*správní budova se skladem elektromateriálu*“ zahájeném k žádosti žalobce dne 25.11.2014.

Žalovaný uvedeně řízení přerušil usnesením ze dne 19.2.2016 do doby pravomocného rozhodnutí Okresního soudu v Opavě ve věci žaloby podané 11.1. 2016 J. a A. K., o určení věcného břemene nabytého držbou a nařízení žalobci uvedení kanalizace do původního stavu. Dospěl totiž k závěru, že se jedná o

předběžnou otázku, o níž žalovanému nepřísluší rozhodovat ani si učinit úsudek a její vyřešení bude mít vliv na rozhodnutí o umístění předmětné stavby.

Žalobce namítá, že:

- 1) žalovaný vůbec neodůvodnil, zda obsahem námitek manž. K. je skutečně namítaná existence věcného břemene nebo jen existence dešťové kanalizace na pozemku parc. č. X v k.ú. Hlučín. V případě pouhé existence kanalizace totiž musí být žalovanému známo, že sám již rozhodnutím ze dne 9.10.2015 deklaroval, že se na předmětném pozemku žádná kanalizace nenachází;
- 2) i kdyby měla být předmětem námitek otázka věcného břemene, měl ji žalovaný posoudit sám, k čemuž má i pravomoc. Pokud by tu totiž i kdy byla jakákoli dešťová kanalizace, dnes tu není, protože jejím zánikem musela zaniknout i jakákoli práva k ní;
- 3) podle § 86 odst. 2, 3 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stav. zák.“) se k žádosti o územní rozhodnutí připojuje doklad prokazující vlastnické právo či souhlas vlastníka, nikoli však jakékoli další osoby, včetně případného oprávněného z věcného břemene. Případná existence věcného břemene proto nemá na rozhodnutí o umístění stavby podle žalobce žádný vliv;
- 4) žaloba manž. K. je podána účelově s jediným záměrem zdržet územní řízení – jedná se tak o evidentní zneužití práva, jež nemůže požívat právní ochrany. Opačný výklad by otevíral prostor k paralyzování jakéhokoli územního řízení.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. K jednotlivým námitkám uvádí:

- 1) žalovaný předběžnou otázku v usnesení o přerušení řízení ze dne 19.2.2016 jasně vymezil, tj. jak vydržení věcného břemene, tak uvedení kanalizace do původního stavu. I v tomto řízení manž. K. opakovaně namítali obojí. Otázka samotné existence dešťové kanalizace tak není předběžnou otázkou, žalovaný nerozporuje, že trubky na předmětném pozemku žalobce odstranil, to však nevylučuje vydržení věcného břemene;
- 2) odkazuje na § 64 a § 57 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 89 odst. 6 stav. zák., přičemž se dovolává rozsudků Krajského soudu v Brně ze dne 30.10.2014 č.j. 62 A 26/2013-177 a ze dne 18.12.2014 č.j. 31 A 18/2013-79 (všechna uváděná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Žalobce v této souvislosti opomněl uvést, že to byl právě on, kdo trubky ze svého pozemku odstranil;
- 3) odkazuje na § 90 stav. zák. ukládající žalovanému chránit práva a právem chráněné zájmy všech účastníků řízení;
- 4) žalobcem navrhovaný postup (učinění si vlastního úsudku žalovaným, aniž by vyčkal výsledků řízení občanskoprávního) by mohl vést k oslabení či odepření ochrany práv účastníků řízení. Žalovaný vznáší otázku, zda naopak odstranění trubek žalobcem samotným není zneužitím práva.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že manž. K. nejméně v připomínkách ze dne 17.4.2015 označili jako připomínku 3) jednak skutečnost, že přes pozemek parc. č. X v k.ú. Hlučín vede dešťová kanalizace z jejich domu č.p. X, jednak i vydržení věcného práva mít na pozemku stavbu dešťové kanalizace. Dne 11.1.2016 podali k Okresnímu soudu v Opavě žalobu proti žalobci,

kterou se domáhají proti žalobci určení věcného břemene vedení betonového potrubí určeného k odvodu dešťové vody na pozemku parc. č. X v k.ú. Hlučín vzniklého vydržením a uvedení tohoto potrubí do původního stavu (žaloba je součástí spisového materiálu). Dle výroku usnesení ze dne 19.2.2016 bylo řízení o umístění stavby přerušeno „*do doby pravomocného rozhodnutí příslušného soudu ve věci žaloby podané J. a A. K. (...) dne 11.1.2016 pro určení věcného břemene držbou a nařízení L. S. uvedení kanalizace do původního stavu.*“ K žalobcovu odvolání přezkoumal toto usnesení Krajský úřad Moravskoslezského kraje, který odvolání rozhodnutím ze dne 6.6.2016 č.j. MSK 48033/2016 zamítl s tím, že otázka existence věcného břemene, které by mělo vést v místě navrhovaného umístění nové stavby, je nepochybně předběžnou otázkou, neboť v případě oprávněnosti námitek o existenci kanalizace a o vydržení věcného břemene by tato skutečnost mohla sama o sobě znemožnit vydání územního rozhodnutí tím, že by „*nebylo doloženo vlastnické právo k pozemku bez omezení, která by umístění stavby znemožňovala*“. Korigoval úvahu žalovaného akcentující žalobní požadavek na uvedení kanalizace do původního stavu, když ten podle krajského úřadu sám o sobě (bez určení věcného břemene) nemůže mít na rozhodování žalovaného žádný vliv. Námitka spočívající v existenci služebnosti (věcného břemene) je námitkou, o které si stavební úřad podle § 89 odst. 6 stav. zák. nemůže učinit úsudek sám. Cituje dále rozhodnutí odkazovaná žalovaným ve vyjádření k žalobě. Vyjadřuje se i k žalobcově námitce zneužití práva, a to tak, že stavebním úřadům nepřísluší volit procesní postup navzdory právní úpravě (v rozporu s právními předpisy) dle pohnutek účastníků řízení. Žalobce řádně uplatnil u krajského úřadu i návrh na opatření proti nečinnosti, takové opatření však přijato nebylo, o čemž byl žalobce informován dopisem krajského úřadu ze dne 24.1.2017 č.j. MSK 167673/2016.

Krajský soud projednal žalobu v přednostním režimu [§ 56 odst. 3 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Nedůvodnost žalobního bodu 1) vyplývá již ze samotné konstatace obsahu správních spisů. V usnesení ze dne 19.2.2016 žalovaný jasně ve výroku definoval, co považuje za předběžnou otázku, tzn. jak určení existence věcného břemene, tak uvedení kanalizace do původního stavu (jakkoli v závěru odůvodnění je akcentována otázka uvedení do původního stavu). Krajský úřad tento závěr žalovaného korigoval tak, že jasně určil, že předběžnou otázkou je určení existence věcného břemene. Tím byl rozsah předběžné otázky určen zcela jasně. Z obsahu správních spisů se současně podává, že žaloba podaná manž. K. koresponduje i s námitkami uplatněnými týmiž manžely v územním řízení – nejméně v námitkách ze dne 17.4.2015. Skutečnost, zda v současnosti na místě nějaké trubky jsou či nikoli, není vymezenou předběžnou otázkou, pro kterou bylo řízení přerušeno.

Žalobní bod 2) podsouvající žalovanému možnost učinit si o otázce existence služebnosti (věcného břemene) úsudek bez vyčkání rozhodnutí občanskoprávního soudu je v rozporu s výslovným zněním zákona, in concreto § 89 odst. 6 stav. zák., který takový vlastní úsudek stavebnímu úřadu v závěru druhé věty výslovně zakazuje: „*Nedošlo-li k dohodě o námitce občanskoprávní povahy, stavební úřad si*

o ní učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence nebo rozsahu vlastnických nebo jiných věcných práv.“

Rozhodnou otázkou tak je, zda se ve vztahu k předmětu územního řízení vsutku jedná o otázku předběžnou [žalobní bod 3)].

Žalobce nenapadá nikterak závěr vyslovený především krajským úřadem, že namítaná služebnost (věcné břemeno) má vést právě v místě umísťované stavby. Krajský soud proto aprobuje závěr, že jakkoli ust. § 86 odst. 2 písm. a) a odst. 3 stav. zák. ukládají stavebníkovi doložit toliko vlastnické právo k pozemku či vlastníkům souhlas se stavbou, stavební úřad je podle § 90 písm. e) in fine stav. zák. povinen chránit veškerá práva a právem chráněné zájmy všech účastníků řízení. Takovým právem je tedy i právo služebnosti (věcného břemene).

Skutečnost, že doložení neexistence služebnosti (věcného břemene) zákonodárce nepředepsal stavebníkovi v § 86 stav. zák. toliko odráží rozumnost zákonodárce, který by v opačném případě nutil stavebníka dokládat negativní skutečnost. Naopak – je především na oprávněném ze služebnosti (věcného břemene), aby existenci mu svědčícího práva v územním řízení namítl, jak se také v nyní posuzovaném případě stalo.

Má-li tedy v místě umísťované stavby existovat služebnost (věcné břemeno) dešťové kanalizace, která by znemožňovala umístění stavby (ani tento závěr žalobce nenapadá), pak v případě potvrzení této skutečnosti by bylo nutno žádost u umístění stavby bez dalšího zamítnout. Proto krajský soud uzavírá, že se jedná o předběžnou otázku ve smyslu § 57 správního řádu, o níž nepřísluší stavebnímu úřadu rozhodnout (§ 89 odst. 6 stav. zák.). Ani žalobní bod 3) proto nebyl shledán důvodným.

Pro úplnost krajský soud k žalobnímu bodu 3) dodává, že tímto rozsudkem navazuje na judikaturu Krajského soudu v Brně, které se zcela případně dovolává žalovaný. Jak již podepsaný soud uvedl, sdílí stejné závěry a nenaznal jediného důvodu, pro které by se od nich měl v nyní posuzované věci odchýlit.

Výkon práva v rozporu s dobrými mravy či dokonce šikanózní výkon práva [žalobní bod 4)] žalobce toliko obecně tvrdí, aniž by uváděl, natož prokazoval, konkrétní skutečnosti, které ho k tomuto závěru vedou. Samotné ústavně garantované chování těch, kdo se cítí být oprávněnými z věcného břemene (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) pak nemůže být výkonem práva v rozporu s dobrými mravy či šikanózním výkonem práva jen proto, že je v rozporu se zájmy či představami žalobce.

Toliko pro úplnost lze dodat, že správní řád ani stav. zák. neumožňují žalovanému postupovat v případě podané žaloby o určení existence věcného práva jinak, než podle § 57 odst. 2 ve spojení s § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu. Tato ustanovení (ve spojení s § 89 odst. 6 stav. zák. zakazujícím stavebnímu úřadu učinit si úsudek o existenci věcného práva) nedávají stavebnímu úřadu prostor pro žádné uvážení, zda je občanskoprávní žaloba podána po právu či nikoli, v souladu či v rozporu s dobrými mravy, příp. zda je šikanózní či ne. Uvedená ustanovení totiž jednoznačně a bezvýjimečně normují, že je-li taková žaloba podána, je povinností stavebního úřadu řízení přerušit. Jinou volbu stavební úřad nemá. Nelze proto efektivně stavebnímu úřadu vyčítat, že postupuje podle práva.

Vzhledem k tomu, že žádný z žalobních bodů nebyl shledán důvodným, krajský soud žalobu podle § 81 odst. 3 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v tomto řízení žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

V Ostravě dne 13. července 2017

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu